

TỈNH ỦY TÂY NINH
BAN TUYÊN GIÁO - TRƯỜNG CHÍNH TRỊ

HỌC TẬP VÀ LÀM THEO
TƯ TƯỞNG, ĐẠO ĐỨC, PHONG CÁCH
HỒ CHÍ MINH

VỀ THỰC HÀNH TIẾT KIỆM,
ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG THAM NHŨNG,
TIÊU CỤC, LÃNG PHÍ

*Tài liệu sinh hoạt chi bộ, đoàn thể,
cơ quan, đơn vị năm 2024*

Tây Ninh, tháng 01 năm 2024

TỈNH ỦY TÂY NINH
BAN TUYÊN GIÁO - TRƯỜNG CHÍNH TRỊ

HỌC TẬP VÀ LÀM THEO
TƯ TƯỞNG, ĐẠO ĐỨC, PHONG CÁCH
HỒ CHÍ MINH

VỀ THỰC HÀNH TIẾT KIỆM,
ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG THAM NHŨNG,
TIÊU CỤC, LÃNG PHÍ

*Tài liệu sinh hoạt chi bộ, đoàn thể,
cơ quan, đơn vị năm 2024*

Tây Ninh, tháng 01 năm 2024

LỜI NÓI ĐẦU

Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh đã trở thành nhiệm vụ chính trị có ý nghĩa sâu sắc, lan toả sâu rộng trong đời sống sinh hoạt, học tập, công tác của mỗi cán bộ, đảng viên và nhân dân.

Phát huy kết quả đạt được qua thực hiện Kết luận số 01-KL/TW, ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị khoá XIII, Chuyên đề toàn khóa *“Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về ý chí tự lực, tự cường và khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc”* gắn với tuyên truyền thực hiện tác phẩm của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng về *“Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh”*, Nghị quyết số 03-NQ/TU, ngày 05/11/2021 của Tỉnh uỷ về tăng cường công tác phòng, chống tham

những, tiêu cực giai đoạn 2021-2025; nhiệm vụ chính trị của Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng, tiêu cực tỉnh.

Thực hiện chỉ đạo của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ, Ban Tuyên giáo Tỉnh uỷ phối hợp với Trường Chính trị Tây Ninh biên soạn Chuyên đề: ***“Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí”***. Chuyên đề trình bày các nội dung cơ bản về lý luận, thực tiễn, gợi mở nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm để tập trung đẩy mạnh học tập, làm theo Bác trong năm 2024.

Nội dung Chuyên đề gồm 4 phần:

* *Phần thứ nhất*: Sự cần thiết đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí.

* *Phần thứ hai:* Tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí.

* *Phần thứ ba:* Nhiệm vụ, giải pháp đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí.

* *Phần thứ tư:* Gợi ý thảo luận, liên hệ trong sinh hoạt chi bộ định kỳ.

Xin trân trọng giới thiệu nội dung Chuyên đề đến các đồng chí và bạn đọc.

Tháng 01 năm 2024

BAN TUYÊN GIÁO TỈNH ỦY - TRƯỜNG CHÍNH TRỊ

CHỈ ĐẠO THỰC HIỆN CHUYÊN ĐỀ
(Theo Kế hoạch số 184-KH/TU, ngày 27/12/2023
của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ
về thực hiện Chuyên đề năm 2024)

Để thực hiện tốt, có hiệu quả Chuyên đề năm 2024, Ban Thường vụ Tỉnh uỷ đề nghị các cấp uỷ, tổ chức đảng, cơ quan, đơn vị, địa phương triển khai thực hiện tốt nội dung trọng tâm sau:

Một là, đẩy mạnh việc tuyên truyền sâu rộng nội dung Chuyên đề năm 2024 trong cán bộ, đảng viên, đoàn viên, hội viên và nhân dân bằng nhiều hình thức đa dạng, phù hợp với từng cơ quan, đơn vị, địa phương; phát huy chủ động, sáng tạo, vai trò của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội, các hội quần chúng, báo, đài, đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên, cộng tác viên dư luận xã hội, lực lượng văn nghệ sĩ trong tuyên truyền.

Hai là, triển khai thực hiện gắn kết chặt chẽ với các nghị quyết, chỉ thị của Trung ương về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, tác phẩm của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng về “Kiên quyết, kiên trì phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh”; Nghị quyết số 03-NQ/TU, ngày 05/11/2021 của Tỉnh uỷ về tăng cường công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực giai đoạn 2021-2025.

*Ba là, các cấp uỷ, tổ chức đảng xây dựng kế hoạch học tập và làm theo sát hợp thực tiễn, có ít nhất **02** việc làm cụ thể để lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thực hiện tạo chuyển biến rõ nét về tư tưởng và hành động trong cán bộ, đảng viên về đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí; về đổi mới sáng tạo, khát vọng phát triển, góp phần nâng cao chất lượng thực hiện nhiệm vụ chính trị, cải cách hành chính, chất lượng phục vụ nhân dân và doanh nghiệp...*

Bốn là, thực hiện tốt quan điểm chỉ đạo “Học tập, làm theo Bác và nêu gương của cán bộ, đảng viên” gắn với cam kết phấn đấu, tu dưỡng, rèn luyện của cán bộ, đảng viên; phát huy tinh thần trách nhiệm của các cấp uỷ, tổ chức đảng trong nêu gương, tự phê bình và phê bình, “tự soi, tự sửa” trong học tập và làm theo. Kết quả học tập và làm theo là một trong những nội dung kiểm điểm, đánh giá, xếp loại chất lượng đối với tổ chức đảng, đảng viên năm 2024.

Năm là, phát động, đẩy mạnh thi đua thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí; xây dựng văn hoá liêm chính trong cơ quan, đơn vị và từng cá nhân cán bộ, đảng viên; là nội dung quan trọng trong phát động phong trào thi đua yêu nước năm 2024. Chủ động phát hiện, bồi dưỡng, biểu dương, nhân rộng điển hình trong học tập và làm theo.

Sáu là, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, nhất là giám sát thường xuyên để

việc triển khai thực hiện Chuyên đề năm 2024 mang lại hiệu quả cao nhất, góp phần xây dựng chi, đảng bộ, cơ quan, đơn vị trong sạch, vững mạnh; kịp thời phê bình biểu hiện chưa nghiêm túc, hình thức trong thực hiện; xử lý nghiêm sai phạm liên quan tham nhũng, tiêu cực, lãng phí.

Phần thứ nhất
SỰ CẦN THIẾT ĐẨY MẠNH HỌC TẬP
VÀ LÀM THEO TƯ TƯỞNG,
ĐẠO ĐỨC, PHONG CÁCH HỒ CHÍ MINH
VỀ THỰC HÀNH TIẾT KIỆM,
ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG
THAM NHŨNG, TIÊU CỰC, LÃNG PHÍ

Chủ tịch Hồ Chí Minh - vị lãnh tụ thiên tài của Đảng, của cách mạng và nhân dân Việt Nam. Người đã để lại cho toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta một hệ thống tư tưởng toàn diện và sâu sắc trên nhiều lĩnh vực, mãi mãi soi đường cho sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác. Trong tư tưởng của Người, việc thực hành tiết kiệm, phòng, chống tham ô, tham nhũng, tiêu cực, lãng phí là một trong những nội dung trọng tâm, cốt lõi. Bởi theo Người, tham ô, tham nhũng là thứ giặc nội xâm, là kẻ địch trong lòng người, trong nội bộ, vô

cùng nguy hiểm, là kẻ thù của nhân dân. Tham nhũng cùng với lãng phí sinh ra nhiều tiêu cực, gây mất lòng tin của nhân dân vào vai trò lãnh đạo của Đảng, Nhà nước, ảnh hưởng đến công cuộc xây dựng, bảo vệ và phát triển đất nước.

Trong bối cảnh đất nước hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng với những thời cơ lớn và thách thức không nhỏ, cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí ngày càng phải quyết liệt hơn, khi mà những hành vi tham nhũng, tiêu cực cũng ngày càng tinh vi, phức tạp. Đây là vấn đề mà các thế lực thù địch, phân tử cơ hội, bất mãn chính trị tập trung lợi dụng để xuyên tạc, chống phá Đảng, Nhà nước ta, gây chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh rất quan tâm đến phòng, chống tham ô, tiêu cực, lãng phí. Trong toàn bộ các tác phẩm, bài nói, bài

viết, Người đã có 251 lần nói về “*tham ô*”; 43 lần nói về “*tiêu cực*”; 334 lần nói về “*lãng phí*”. Người xem tham ô, tiêu cực, lãng phí là kẻ thù của nhân dân, của bộ đội và của Chính phủ, cần phải đấu tranh, phòng, chống. Thấm nhuần tư tưởng của Người, từ sau đổi mới đến nay, Đảng ta đã nhận thức ngày càng toàn diện, sâu sắc hơn về vấn đề này; xác định đây là cuộc đấu tranh lâu dài, phải được tiến hành thường xuyên, kiên quyết, kiên trì, bền bỉ nhằm xây dựng Đảng và Nhà nước ngày càng trong sạch, vững mạnh.

Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng đã chỉ rõ: “*Tham nhũng vẫn là một trong những nguy cơ đe dọa sự tồn vong của Đảng và chế độ*”¹. Đồng thời xác định: “*Công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí là một nhiệm vụ*

¹ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, t.1, tr.93.

đặc biệt quan trọng trong công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, xây dựng, củng cố hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Kiên quyết, kiên trì đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi tham nhũng, lãng phí, với quyết tâm chính trị cao hơn, hành động mạnh mẽ, triệt để hơn, hiệu quả hơn”².

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã chỉ đạo: “Chúng ta cần thống nhất quan điểm, mục tiêu của công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực là nhằm làm trong sạch Đảng và bộ máy nhà nước, để phát triển đất nước. Đây là cuộc đấu tranh chống giặc nội xâm, không phải là cuộc đấu tranh giữa các phe cánh, hay đấu đá nội bộ, như có người không hiểu hoặc cố tình xuyên tạc với động cơ sai, dụng ý xấu”³. Phòng ngừa tham

² Đảng Cộng sản Việt Nam: *Sổđ*, t.1, tr.193.

³ Nguyễn Phú Trọng: *Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng*

những, tiêu cực từ sớm, từ xa, cả ngọn lẫn gốc. Việc phát hiện và xử lý tham nhũng, tiêu cực phải được thực hiện một cách bài bản, đồng bộ, quyết liệt, hiệu quả, theo quan điểm *“Chủ động phát hiện, xử lý nghiêm minh, không có vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai để “không dám” tham nhũng, tiêu cực”*⁴.

Nghị quyết Đại hội XI Đảng bộ tỉnh đề ra nhiệm vụ: *“Đẩy mạnh công tác phòng, chống tham nhũng, gắn với tiếp tục thực hiện tốt công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên trong sạch, gương mẫu. Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra tập trung vào các lĩnh*

Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2023, tr.14.

⁴ Nguyễn Phú Trọng: *Sđd*, tr.25.

vực nhạy cảm, dễ phát sinh tiêu cực, tham nhũng”⁵.

Thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, Nghị quyết Đại hội XI Đảng bộ tỉnh, thời gian qua việc thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí được các cấp uỷ đảng, chính quyền trong tỉnh thực hiện nghiêm túc, đồng bộ, hiệu quả, tạo sự đồng thuận cao trong xã hội. Ban Thường vụ Tỉnh uỷ đã lãnh đạo, chỉ đạo xử lý nghiêm những vụ, việc tham nhũng, tiêu cực và trách nhiệm của người đứng đầu để xảy ra tham nhũng, tiêu cực tại đơn vị mình quản lý, phụ trách. Tuy nhiên, bên cạnh kết quả đạt được, một số cơ quan, đơn vị chưa thể hiện sự quyết liệt, trách nhiệm cao trong đấu tranh phòng, chống, còn xảy ra tham nhũng, tiêu cực ở một số lĩnh vực quản

⁵ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Tây Ninh lần thứ XI, nhiệm kỳ 2020 - 2025*, Công ty cổ phần In Hoàng Lê Kha, Tây Ninh, 2021, tr.78.

lý tài chính, tài sản công, đất đai, thuế, y tế, giáo dục và ngay cả trong cơ quan có chức năng phòng, chống tham nhũng, tiêu cực⁶ làm ảnh hưởng đến uy tín của cấp uỷ, chính quyền địa phương, cơ quan, đơn vị.

Chính vì vậy, việc “*Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí*” có ý nghĩa chính trị rất quan trọng, không chỉ nâng cao về mặt nhận thức, quyết liệt hơn trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí ở các cấp, các ngành, địa phương, cơ quan, đơn vị, cán bộ, đảng viên và nhân dân, mà còn góp phần xây dựng Đảng bộ, hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, thực hiện thắng lợi nghị quyết đại hội đảng bộ các cấp đề ra.

⁶ Tỉnh uỷ Tây Ninh: *Báo cáo số 492-BC/TU, ngày 20/9/2023 về sơ kết giữa nhiệm kỳ thực hiện Nghị quyết Đại hội XI Đảng bộ tỉnh.*

Phần thứ hai

TU TƯỞNG, ĐẠO ĐỨC, PHONG CÁCH HỒ CHÍ MINH VỀ THỰC HÀNH TIẾT KIỆM, ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG THAM NHŨNG, TIÊU CỰC, LÃNG PHÍ

1. Quan điểm của Hồ Chí Minh về tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí

Trong các bài nói, bài viết, Hồ Chí Minh đã đề cập, luận giải rất kỹ về tiết kiệm, phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí.

1.1. Về tiết kiệm

Theo Hồ Chí Minh, **tiết kiệm** là “*không xa xỉ, không hoang phí, không bừa bãi*”⁷. Tiết kiệm không phải là bủn xỉn, mà khi

⁷ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, t.6, tr.122.

có việc đáng làm, việc ích lợi cho đồng bào, cho Tổ quốc, thì dù bao nhiêu công, tốn bao nhiêu của cũng vui lòng.

Tiết kiệm là tích cực, không phải là “xem đồng tiền to bằng cái nóng”, gặp việc đáng làm cũng không làm, đáng tiêu cũng không tiêu. *“Tiết kiệm không phải là ép bộ đội, cán bộ và nhân dân nhịn ăn, nhịn mặc. Trái lại, tiết kiệm cốt để giúp vào tăng gia sản xuất, mà tăng gia sản xuất là để dần dần nâng cao mức sống của bộ đội, cán bộ và nhân dân. Nói theo lối khoa học, thì tiết kiệm là tích cực, chứ không phải là tiêu cực”*⁸.

Vì sao phải tiết kiệm? Tiết kiệm là để phục vụ cho sự nghiệp cách mạng, phục vụ cho kháng chiến và kiến quốc, xây dựng đất nước. Người căn dặn: *“Chúng ta phải chặt chẽ hơn nữa trong việc dùng tiền dành dụm*

⁸ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.352.

của chúng ta, để tiến nhanh tới cuộc sống no ấm, đầy đủ cho mọi người”⁹.

Hồ Chí Minh coi thực hành tiết kiệm là quy luật đi lên của một đất nước, một phương pháp của chế độ kinh tế, không phải chỉ nước nghèo mới thực hành tiết kiệm, mà cả nước giàu cũng phải tiết kiệm, “*tất cả mọi người đều phải tiết kiệm. Trước nhất là các cơ quan, các bộ đội, các xí nghiệp... Ai cũng có thể và cũng nên tiết kiệm*”¹⁰.

Theo Hồ Chí Minh, tiết kiệm gồm:

Tiết kiệm sức lao động: Tức là phải tổ chức, sắp xếp cho khéo, phải nâng cao năng suất lao động. “*Thí dụ: Việc gì trước kia phải dùng 10 người, nay ta phải tổ chức sắp xếp cho khéo, phải nâng cao năng suất của mỗi người, nhờ vậy mà chỉ dùng 5 người*

⁹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.467.

¹⁰ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.353-354.

cũng làm được”¹¹.

*Tiết kiệm thời giờ: “Thời giờ tức là tiền bạc”, “Ai đưa vàng bạc vứt đi, là người điên rồ. Thì ai đưa thời giờ vứt, là người ngu dại”*¹². Người căn dặn: *“Làm việc phải đến đúng giờ, chớ đến trễ, về sớm. Làm cho chóng, cho chu đáo. Việc ngày nào, nên làm xong ngày ấy, chớ để chờ ngày mai”*¹³; tiết kiệm thời giờ của mình và tiết kiệm thời giờ của người khác.

Tiết kiệm tiền của: Là phải tiết kiệm tiền của của Nhà nước, của nhân dân và của chính mình; quyết không để của cải vật chất bị thất thoát vào những việc lãng phí vô ích. Việc này liên quan tới tiết kiệm sức người, tiết kiệm thời giờ, tiền bạc của dân là để làm lợi cho dân. “Việc gì trước phải dùng nhiều người, nhiều thời giờ, phải tốn 2 vạn đồng.

¹¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.352-353.

¹² Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.123.

¹³ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.122.

Nay vì tiết kiệm được sức người và thời giờ, nguyên liệu, cho nên chỉ tốn 1 vạn là đủ”¹⁴. Đối với cả dân tộc, tiết kiệm là sức mạnh của văn hóa và đạo đức. Bởi vì theo Người, “một dân tộc biết cần, kiệm, biết liêm, là một dân tộc giàu về vật chất, mạnh về tinh thần, là một dân tộc văn minh tiến bộ”¹⁵.

Ai cần phải tiết kiệm? Tất cả mọi người đều phải tiết kiệm. Trước hết là cơ quan, tổ chức, cán bộ, đảng viên. Để thực hành tiết kiệm, mọi cơ quan đều phải có kế hoạch. Nội dung tiết kiệm phải cụ thể, thiết thực trong từng vị trí công tác.

1.2. Về tham nhũng

Chúng ta đều biết, ***tham nhũng*** (tham ô, nhũng nhiễu) là hiện tượng xã hội tiêu cực, xấu xa mà thời nào, chế độ nào, quốc gia nào cũng có; đó là “*khuyết tật bẩm sinh*” của quyền lực; là thói hư tật xấu cần phải kiên

¹⁴ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.253.

¹⁵ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.128.

quyết ngăn chặn, đẩy lùi. Về bản chất, nói một cách nôm na, dễ hiểu như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy thì *tham nhũng là hành vi “ăn cắp của công làm của tư”*¹⁶.

Trong các tác phẩm, bài nói và viết, Người đã 251 lần dùng cụm từ “*tham ô*”. Theo Hồ Chí Minh: Tham ô là hành vi “*gian lận*”, “*ăn cắp*”, “*trộm cướp*”, chiếm đoạt “*của công*” làm “*của tư*”, là hành động xấu xa nhất, tội lỗi đê tiện nhất trong xã hội.

Đối với cán bộ, Người viết: “*Đứng về phía cán bộ mà nói, tham ô là: Ăn cắp của công làm của tư. Đục khoét của nhân dân. Ăn bớt của bộ đội. Tiêu ít mà khai nhiều, lợi dụng của chung, của Chính phủ để làm quỹ riêng cho địa phương mình, đơn vị mình...*”¹⁷.

Người còn chỉ ra nhiều hình thức tham ô cụ thể: Trong lĩnh vực nông nghiệp, tham ô

¹⁶ Nguyễn Phú Trọng: *Sđd*, tr.14.

¹⁷ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.7, tr.355-356.

của các ban quản trị hợp tác xã có thể là “*Khi bắt đầu cày bừa cũng làm mấy con lợn để “liên hoan”. Hễ có cơ hội là bày ra chè chén. Hay khi gặt về tuốt lúa dổi rồi chia “rom” cho xã viên và bà con đem về tuốt lại*”; trong các đơn vị kinh doanh là “*Mua đất, bán rẻ, khai gian, làm dổi, thông đồng với những chủ thầu xấu, tham ô hàng triệu đồng của Chính phủ và của nhân dân ta*”; với cán bộ, đảng viên là “*không biết tiếc, biết tôn trọng của công, không biết thương tiếc của cải do mồ hôi nước mắt đồng bào làm ra. Do đó mà để ra xa xỉ. Lương bổng Chính phủ cấp cho chúng ta có hạn mà ta xa xỉ thì lấy tiền đâu? Đã có cái áo rồi còn muốn hai ba cái như thế là lãng phí. Lại muốn mua thứ này thứ khác mà thiếu tiền sẽ sinh ra tham ô*”¹⁸.

Ngoài hình thức tham ô trực tiếp như nêu trên, Người còn đề cập đến hình thức tham ô

¹⁸ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.10, tr.609.

khác mà nhiều cán bộ, đảng viên mắc phải nhưng không để ý, không quan tâm hoặc coi là chuyện bình thường. Ví như: “*một cán bộ, Chính phủ, nhân dân trả lương hàng tháng đều cho, nhưng lại kém lòng trách nhiệm, đứng núi này trông núi nọ, làm việc chậm chạp, ăn cắp giờ của Chính phủ, của nhân dân*”¹⁹. Người cho rằng đó cũng là hành vi tham ô - tham ô gián tiếp. Hình thức tham ô này ảnh hưởng rất lớn đến chất lượng, hiệu quả công tác, tác phong, uy tín cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức.

Không chỉ cán bộ có chức, có quyền mà kể cả những người không có chức quyền vẫn có thể là chủ thể tham ô. Người dân “*ăn cắp của công, khai gian, lậu thuế*” là tham ô. Một ai đó, như: Người buôn bán, mua 1 bán 10 hoặc mua gian bán lậu chợ đen chợ đỏ, tích trữ đầu cơ; người có tiền, cho vay cắt cổ; người cày ruộng, không ra công đào

¹⁹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.345.

mương, mà lấy cấp nước ruộng láng giềng; người làm nghề (bất kể nghề nghiệp gì) nhân lúc khó khăn mà bắt chẹt đồng bào... Hồ Chí Minh liệt những hành vi đó thuộc khái niệm tham ô và những người dân bình thường nếu làm những việc như thế cũng là chủ thể tham ô.

1.3. Về tiêu cực

Tiêu cực là những hiện tượng không lành mạnh, có tác dụng phủ định, cản trở, không tốt đối với quá trình phát triển của xã hội; trái với tích cực. Soi chiếu theo nghĩa của khái niệm này, có thể thấy tiêu cực chính là một số biểu hiện/hiện tượng/căn bệnh có nguồn gốc sâu xa từ chủ nghĩa cá nhân, là con đẻ của chủ nghĩa cá nhân.

Trong Hồ Chí Minh toàn tập, có 43 lần, Người nói đến cụm từ “*tiêu cực*”; “*Đảng viên và cán bộ ta nói chung là trung thành, tận tụy, hăng hái. Nhưng một số đảng viên và cán bộ còn có bệnh công thân, suy tị, ỷ*

lại, **tiêu cực không gương mẫu, đầy rẫy chủ nghĩa cá nhân**”²⁰.

Ngay sau khi nước nhà giành được độc lập không lâu, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ ra những biểu hiện tiêu cực của đội ngũ cán bộ, đảng viên tại các cơ quan công quyền. Theo Người, đó chính là những biểu hiện xấu, thể hiện trong quá trình công tác và ứng xử đời thường, cho thấy sự suy thoái về đạo đức, lối sống mà một bộ phận cán bộ, đảng viên đã mắc phải, như:

“*Óc bè phái*. Ai hâu với mình thì dù nói không đúng cũng nghe, tài không có cũng dùng. Ai không thân với mình thì dù họ có tài cũng tìm cách đìm họ xuống, họ nói phải mấy cũng không nghe...”²¹;

“*Óc hẹp hòi* - Ở trong Đảng thì không biết cất nhắc những người tốt, sợ người ta hơn mình. Ở ngoài Đảng thì khinh người,

²⁰ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.435.

²¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.88.

cho ai cũng không cách mạng, không khôn khéo bằng mình...”²²;

“*Óc quân phiệt quan liêu*. Khi phụ trách ở một vùng nào thì như một ông vua con ở đây, tha hồ hách dịch, hoành hợ. Đối với cấp trên thì xem thường, đối với cấp dưới thì cậy quyền, lấn áp...”²³;

“*Ích kỷ, hủ hóa*... Có những đồng chí còn giữ thói “một người làm quan cả họ được nhờ”, đem bà con, bạn hữu đặt vào chức này việc kia, làm được hay không mặc kệ. Hồng việc đoàn thể chịu, cốt cho bà con, bạn hữu có địa vị là được”²⁴.

Tiêu cực là môi trường làm nảy sinh tham nhũng; tham nhũng tác động trở lại làm trầm trọng hơn tình trạng tiêu cực. Nếu chỉ phòng, chống tham nhũng về tiền bạc, tài sản thôi thì chưa đủ, mà nguy hại hơn là sự suy thoái

²² Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.296.

²³ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.88.

²⁴ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.90-91.

về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. ***Đây mới là cái gốc của tham nhũng; không suy thoái, hư hỏng thì làm gì dẫn đến tham nhũng?*** Tiền bạc, tài sản có thể còn thu hồi được, nhưng nếu suy thoái về đạo đức, tư tưởng là mất tất cả.

1.4. Về lãng phí

Lãng phí là tiêu dùng bừa bãi, tiêu xài không hợp lý, “*nào liên hoan, nào “báo chí”, nào kỷ niệm, sắm sửa lu bù, xài tiền như nước*”²⁵.

Theo Hồ Chí Minh, ***lãng phí*** có các biểu hiện sau:

Lãng phí sức lao động: Vì kém tinh thần phụ trách, vì tổ chức sắp xếp vụng, việc gì ít người cũng làm được mà vẫn dùng nhiều người nên sinh ra lãng phí sức lao động. Do tính toán không cẩn thận, điều động hàng trăm người đến công trường, nhưng chưa có

²⁵ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.416.

việc làm hay là người nhiều, việc ít. Bố trí nhân sự không đúng, “người quản lý quá nhiều, người trực tiếp sản xuất ít”...

Lãng phí thì giờ: Việc có thể làm trong một ngày, một buổi cũng kéo dài đến mấy ngày. Người chỉ ra thí dụ: Những cuộc khai hội, vì người phụ trách chuẩn bị chương trình không đầy đủ, người đến dự hội thì không chuẩn bị ý kiến, đáng lẽ chỉ một ngày thì bàn bạc và giải quyết xong vấn đề, song cuộc khai hội kéo dài đến 5, 3 ngày.

Lãng phí tiền của của Nhà nước, cơ quan và bản thân mình. Cụ thể là:

Ăn tiêu xa xỉ, liên hoan, sắm sửa lu bù, xài tiền như nước, sử dụng vật liệu một cách phí phạm.

Trong hoạt động của mình làm cản trở cho sản xuất. Ví dụ, như Ngân hàng không khéo sử dụng tiền bạc, để tiền bạc ứ đọng lại, không bỏ ích cho việc tăng gia sản xuất; cơ quan kinh tế làm kế hoạch không thiết thực,

không sát với hoàn cảnh, để Chính phủ phải lỗ vốn. Làm một cái nhà không hợp thức, làm xong rồi phải phá đi làm lại.

Lãng phí là tiêu xài không hợp lý. Hễ có cơ hội là bày ra chè chén. Bộ đội không biết quý trọng, giữ gìn quân trang, quân dụng; nhân dân bỏ hoang ruộng đất, đốt vàng mã, bán trâu, cầm ruộng để đám cưới, đám ma.

*“Lãng phí tuy không lấy của công dứt túi, song kết quả cũng lại rất tai hại cho nhân dân, cho Chính phủ”*²⁶. Vì vậy, Người kêu gọi phải kiên quyết chống nạn lãng phí ở các cơ quan và trong sinh hoạt của mỗi người, chống cách tiêu dùng bừa bãi tiền của của nhân dân và của Nhà nước. Theo Người, chống lãng phí phải được tiến hành thường xuyên, kiên quyết, triệt để, từ việc to đến việc nhỏ, không xa xỉ, không hoang phí, không bừa bãi, không phô trương hình thức.

²⁶ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.357.

“Lãng phí có nhiều nguyên nhân. Hoặc vì lập kế hoạch không chu đáo. Hoặc vì trong khi thực hiện kế hoạch tính toán không cẩn thận. Hoặc vì bệnh hình thức xa xỉ, phô trương. Hoặc vì thiếu tinh thần bảo vệ của công. Nói tóm lại là vì thiếu ý thức trách nhiệm, thiếu ý thức quý trọng sức của, sức người của Nhà nước và của nhân dân”²⁷.

Chủ tịch Hồ Chí Minh là tấm gương mẫu mực thực hành tiết kiệm, chống lãng phí. Đã có biết bao câu chuyện cảm động về tấm gương mẫu mực đó, từ những việc nhỏ như sử dụng chiếc phong bì vài lần, đi đôi dép lốp đã cũ, mặc chiếc áo đã sờn cổ,... đến chiếc ô tô, ngôi nhà sàn... Hay như Bác đội mưa đến dự hội nghị đúng giờ để nhiều người không phải chờ đợi. Câu chuyện kể về lời nhắc của Bác với một vị tướng chủ trì hội nghị đến chậm 5 phút, phải “nhân 5 phút đến

²⁷ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.14, tr.141.

chậm đó với 500 người chờ đợi”. Hay như, sau Cách mạng Tháng Tám năm 1945, đất nước trước tình thế “ngàn cân treo sợi tóc”, để diệt giặc đói, Người chủ trương tăng gia sản xuất, kêu gọi mỗi người mười ngày nhịn ăn một bữa để góp gạo cứu đói và Người cũng đổ lon gạo của mình vào hũ tiết kiệm như mọi người dân. Người gương mẫu thực hiện trước: “*Cứ 10 ngày nhịn ăn một bữa, mỗi tháng nhịn 3 bữa. Đem gạo đó (mỗi bữa một bơ) để cứu dân nghèo*”²⁸.

Đến cuối đời, trong bản Di chúc thiêng liêng, Người còn căn dặn: “*Sau khi tôi qua đời, chớ nên tổ chức phúng điếu linh đình, để khỏi lãng phí thì giờ và tiền bạc của nhân dân*”²⁹. Và rồi, khi ra đi theo cụ Các Mác, cụ Lênin, Người vẫn mặc chiếc áo ka ki bạc màu, mà trên ngực áo không hề có một tấm Huân chương.

²⁸ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.33.

²⁹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.623.

2. Quan điểm của Hồ Chí Minh về nguyên nhân và tác hại của tham nhũng, tiêu cực, lãng phí

2.1. Nguyên nhân của tham nhũng, tiêu cực, lãng phí

Nguyên nhân sâu xa của tham nhũng, tiêu cực, lãng phí đó là thiếu đạo đức cách mạng, sa vào chủ nghĩa cá nhân. Chủ nghĩa cá nhân là một kẻ địch hung ác của chủ nghĩa xã hội.

Hồ Chí Minh coi chủ nghĩa cá nhân là một trở lực nội tại và là một nguyên nhân gốc gây ra bao khuyết điểm, sai lầm và trở lực khác. Người chỉ rõ, chủ nghĩa cá nhân đẻ ra trăm thứ bệnh nguy hiểm khác. Những người mắc bệnh chủ nghĩa cá nhân khi làm bất kỳ việc gì cũng xuất phát từ lòng tham muốn danh lợi, địa vị cho cá nhân mình, chứ không nghĩ đến lợi ích của giai cấp, của nhân dân. Trong tác phẩm Đạo đức cách mạng, Hồ Chí Minh chỉ rõ: *“Chủ nghĩa cá nhân đẻ ra trăm thứ bệnh nguy hiểm: quan liêu,*

mệnh lệnh, bè phái, chủ quan, tham ô, lãng phí... Nó trói buộc, nó bịt mắt những nạn nhân của nó, những người này bất kỳ việc gì cũng xuất phát từ lòng tham muốn danh lợi, địa vị cho cá nhân mình, chứ không nghĩ đến lợi ích của giai cấp, của nhân dân”³⁰.

Bệnh quan liêu cũng là nguyên nhân của tham nhũng, tiêu cực, lãng phí. Hồ Chí Minh đặt câu hỏi: “*Vì đâu có lãng phí và tham ô*” và trả lời: “*Vì cán bộ phụ trách lãnh đạo các cấp, các ngành quan liêu không đi sát công việc, cán bộ, quần chúng nhân dân. Có thể nói là bệnh quan liêu là chỗ gieo hạt vun trồng cho tham ô, lãng phí nảy nở được*”³¹.

Nguyên nhân chủ quan là do cán bộ *thiếu lương tâm*. Bác đã từng nói “Cán bộ các cơ quan, các đoàn thể, cấp cao thì quyền to, cấp thấp thì quyền nhỏ. Dù to hay nhỏ, có quyền mà thiếu lương tâm là có dịp đục khoét, có

³⁰ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.611.

³¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.345.

dịp ăn của đút, có dịp “dĩ công vi tu”. *Kém lòng trách nhiệm*, đứng núi này trông núi nọ, làm việc chậm chạp, không hoàn thành nhiệm vụ là “ăn cắp giờ của Chính phủ, của nhân dân”.

Bên cạnh đó, trình độ nhận thức và sự hiểu biết hạn chế của một bộ phận nhân dân cũng là một nguyên nhân làm nảy sinh tham nhũng, tiêu cực. Người nói: “*Quan tham vì dân dại*”. *Nếu dân hiểu biết, không chịu đút lót thì “quan” dù không liêm, cũng phải hóa ra liêm*”³².

2.2. Tác hại của tham nhũng, tiêu cực, lãng phí

Ngay từ những ngày đầu mới giành được chính quyền, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: tham ô, lãng phí và bệnh quan liêu thường đi liền với nhau, là “giặc ở trong lòng”, “giặc nội xâm”, là kẻ thù của nhân

³² Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.127.

dân, của bộ đội và của Chính phủ. Theo Người, đây là kẻ thù khá nguy hiểm, vì nó không mang gươm mang súng, nhưng nó lại vô cùng nguy hại bởi “*Nó nằm trong tổ chức của ta, để làm hỏng công việc của ta... làm hỏng tinh thần trong sạch và ý chí khắc khổ của cán bộ ta. Nó phá hoại đạo đức cách mạng của ta là cần, kiệm, liêm, chính*”³³.

Người coi tham nhũng là đồng minh của thực dân, phong kiến, là một tội ác, tội lỗi ấy cũng nặng như tội Việt gian, mật thám. Người viết: “*chiến sĩ thì hy sinh xương máu, đồng bào thì hy sinh mồ hôi, nước mắt để đóng góp. Mà những kẻ tham ô, lãng phí và quan liêu thì phá hoại tinh thần, phạm sự lực, tiêu hao của cải của Chính phủ và của nhân dân*”³⁴.

Tham nhũng, tiêu cực “là hành động xấu xa nhất của con người”, không những xâm

³³ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.357-358.

³⁴ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.358.

hại đến lợi ích, đến tài sản nhân dân “đổ mồ hôi, sôi nước mắt” mà còn gây thiệt hại to lớn về kinh tế, suy giảm nguồn lực phát triển đất nước. Tệ tham nhũng, tiêu cực làm vãn đục chế độ, rối loạn kỷ cương phép nước, làm tha hóa, hư hỏng, mất mát một bộ phận cán bộ, đảng viên; xói mòn nghiêm trọng lòng tự hào, niềm tin, kỳ vọng của nhân dân với Đảng, với chế độ mới; ảnh hưởng tiêu cực nghiêm trọng đến sự nghiệp kháng chiến, kiến quốc; trực tiếp đe dọa đến sự sống còn của Đảng, sự tồn vong của chế độ.

3. Quan điểm của Hồ Chí Minh về ý nghĩa của thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí

Thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí là cách mạng; xây dựng đội ngũ, giúp đỡ cán bộ, chiến sĩ ta tiến bộ. Cách mạng là để tiêu diệt chế độ thực dân, phong kiến, xây dựng dân

chủ mới. Thông qua đó sẽ giúp cán bộ ta thấm nhuần đạo đức cách mạng, cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư. Theo Hồ Chí Minh, có những người trong lúc tranh đấu thì trung thành, hăng hái, không sợ quân địch, nghĩa là có công với cách mạng. Song đến khi có ít nhiều quyền hạn trong tay thì đâm ra kiêu ngạo, xa xỉ, phạm vào tham ô, lãng phí, quan liêu, không tự giác, mà biến thành người có tội với cách mạng. “Chúng ta phải cứu vãn họ, giúp họ khôi phục đạo đức cách mạng”; “giáo dục họ, đưa họ vào con đường cách mạng”.

Thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí là để xây dựng Đảng, chính quyền, đoàn thể vững mạnh; tạo điều kiện để cách mạng mau đi tới thắng lợi. Thực hiện tốt cuộc đấu tranh chống tham nhũng giúp chính quyền trở nên trong sạch hơn, xứng đáng với lòng tin tưởng và sự hy sinh của chiến sĩ và đồng bào; củng

cô niềm tin của nhân dân. Theo Hồ Chí Minh, thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí “*giúp chúng ta dành dụm từng đồng xu thành những số vốn lớn. Nó vít kín các lỗ thủng, các khe hở, không để của cải dành dụm của chúng ta bị hao hụt, phân tán. Như vậy mới dồn được phần lớn vốn của Nhà nước vào việc công nghiệp hóa xã hội chủ nghĩa*”³⁵.

Thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí là để phát huy sức mạnh khối đại đoàn kết, tạo nên sức mạnh của văn hóa và đạo đức của một dân tộc. “*Một dân tộc biết cần, kiệm, biết liêm là một dân tộc giàu về vật chất, mạnh mẽ về tinh thần, là một dân tộc văn minh và tiến bộ*”³⁶. Theo Hồ Chí Minh, “*phong trào chống tham ô, lãng phí, quan liêu ắt phải dựa vào lực lượng quần chúng thì mới thành*

³⁵ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr 128.

³⁶ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr 466.

công”³⁷ và “*nhiệm vụ của quân chúng là phải hăng hái tham gia phong trào chống tham ô, lãng phí, quan liêu. Chiến sĩ xuất công, nhân dân xuất của để đánh giặc, cứu nước. Tham ô, lãng phí, quan liêu là một thứ “giặc ở trong lòng”. Nếu chiến sĩ và nhân dân ra sức chống giặc ngoại xâm mà quên chống giặc nội xâm, như thế là chưa làm tròn nhiệm vụ của mình*”³⁸.

Thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí là để góp phần tăng cường giáo dục, kỷ luật, kỷ cương trong Đảng. Hồ Chí Minh coi thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí là một cuộc vận động cách mạng. “*Trong cuộc vận động này, giáo dục là chính, làm cho những người đã phạm lỗi có dịp để thật thà “cải quá tư tâm”. Đồng thời phải có kỷ luật thích đáng đối với những kẻ ngoan cố, không*

³⁷ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.362.

³⁸ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.362.

chịu ăn năn sửa chữa; đồng thời khuyến khích những người tốt càng tận tụy và càng gương mẫu trong việc phục vụ nhân dân”³⁹; làm cho mọi người nâng cao tinh thần trách nhiệm, tinh thần làm chủ, ý thức bảo vệ của công; giúp cho cán bộ, đảng viên giữ gìn phẩm chất cách mạng cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư.

Thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí có ý nghĩa rất quan trọng trong xây dựng đời sống mới. Theo Hồ Chí Minh, tiết kiệm để phục vụ cho kháng chiến và kiến quốc, tăng thêm tiền vốn xây dựng đất nước, làm cho lực lượng mọi mặt của đất nước tăng lên, góp phần nhanh chóng đưa nước ta ra khỏi tình trạng nghèo nàn, lạc hậu, xây dựng cuộc sống ấm no, hạnh phúc cho nhân dân. Người viết “*Muốn tiến lên chủ nghĩa xã hội*

³⁹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.13, tr.419.

phải khắc phục khuyết điểm, tức là phải tăng gia sản xuất, tiết kiệm, chống lãng phí, bảo vệ của công”⁴⁰.

Hơn nửa thế kỷ trôi qua kể từ ngày Bác đi xa về với cõi vĩnh hằng nhưng tư tưởng, đạo đức, phong cách, tấm gương mẫu mực của Người vẫn luôn tỏa sáng, soi đường, chỉ lối cho toàn Đảng, toàn dân và toàn quân học tập và làm theo. Việc đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí trong giai đoạn hiện nay góp phần quan trọng thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, giữ vững ổn định chính trị, củng cố lòng tin của nhân dân đối với Đảng; xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh, đội ngũ cán bộ, đảng viên kỷ cương, liêm chính, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong giai đoạn cách mạng mới.

⁴⁰ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.11, tr.110.

Phần thứ ba

NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP ĐẨY MẠNH HỌC TẬP VÀ LÀM THEO TU TƯỞNG, ĐẠO ĐỨC, PHONG CÁCH HỒ CHÍ MINH VỀ THỰC HÀNH TIẾT KIỆM, ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG THAM NHŨNG, TIÊU CỰC, LÃNG PHÍ

1. Tư tưởng Hồ Chí Minh về biện pháp thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí

Trước hết, phải đẩy lùi chủ nghĩa cá nhân.

Người ví chủ nghĩa cá nhân là một thứ “vi trùng rất độc”, nó là thứ “bệnh mẹ”, do nó mà sinh ra các thứ “bệnh con”; cá nhân chủ nghĩa mà ngại gian khổ, khó khăn, sa vào tham ô, hủ hóa, lãng phí, xa hoa....

Thứ hai, phải tẩy sạch bệnh quan liêu.

Muốn trừ sạch nạn tham nhũng, tiêu cực,

lãng phí, thì trước hết phải tẩy sạch bệnh quan liêu. Theo Hồ Chí Minh, “*Có nạn tham ô và lãng phí là vì bệnh quan liêu. Vì những người và cơ quan lãnh đạo từ cấp trên đến cấp dưới không sát công việc thực tế, không theo dõi và giáo dục cán bộ, không gần gũi quần chúng. Đối với công việc thì trọng hình thức mà không xem xét khắp mọi mặt, không vào sâu vấn đề. Chỉ biết khai hội, viết chỉ thị, xem báo cáo trên giấy, chứ không kiểm tra đến nơi đến chốn*”⁴¹. Bệnh quan liêu áp ủ, dung túng, che chở cho nạn tham ô, tham nhũng, lãng phí. Bệnh quan liêu là nguy cơ của Đảng cầm quyền, là nguyên nhân của nhiều căn bệnh khác.

Thứ ba, phải đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức về thực hành tiết kiệm, chống lãng phí.

Theo Hồ Chí Minh, khi quần chúng hiểu rằng, tiết kiệm vì lợi ích của họ, chống lãng

⁴¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.7, tr.357.

phí cũng vì chính bản thân họ, quần chúng nhân dân sẽ tự ý thức mà khinh ghét sự lãng phí. Người căn dặn: “*Cán bộ phải ra sức tuyên truyền giải thích và làm gương mẫu. Khi mỗi một đồng bào đều hiểu rằng tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm tức là yêu nước, tức là ích nước lợi nhà, thì phong trào ấy nhất định sẽ lan rộng ăn sâu, nhất định sẽ thành công tốt đẹp*”⁴².

Thứ tư, phải phát động phong trào thi đua về tiết kiệm, chống lãng phí; thường xuyên kiểm tra, giám sát, tổng kết kinh nghiệm. Nhiệm vụ của cán bộ, đảng viên và quần chúng là hăng hái tham gia phong trào chống tham ô, lãng phí, quan liêu; từ trên đến dưới phải đồng tâm hiệp lực để thắng lợi trong phong trào này. “Cán bộ cao cấp mỗi nơi phải: Thật thà tự kiểm thảo để làm gương mẫu”. Tuyệt đối không được phát động phong trào rồi “đánh trống bỏ dùi” để tránh

⁴² Hồ Chí Minh: *Toàn tập, sđd*, t.10, tr.545-546.

sự “nhờn thuộc” và làm nhân dân mất lòng tin vào Đảng và Chính phủ.

Thứ năm, phải phát huy dân chủ, phải dựa vào sức mạnh của quần chúng nhân dân thì mới thành công, phải “làm cho quần chúng khinh ghét tệ tham ô, lãng phí, quan liêu; biến hàng ức, hàng triệu con mắt, lỗ tai cảnh giác của quần chúng thành những ngọn đèn pha soi sáng khắp mọi nơi, không để cho tệ tham ô, lãng phí, quan liêu còn chỗ ẩn nấp”⁴³.

2. Nhiệm vụ, giải pháp đẩy mạnh thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí trong Đảng bộ

2.1. Nhóm nhiệm vụ, giải pháp về chính trị tư tưởng

Đẩy mạnh tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật

⁴³ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.419.

của Nhà nước, tác phẩm của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng về “*Kiên quyết, kiên trì phòng, chống tham nhũng, tiêu cực góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh*”. Triển khai thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả Nghị quyết, Chỉ thị, Kết luận, Quy định của Trung ương về xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị. Xác định phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức là trị tận gốc của tham nhũng, tiêu cực, lãng phí.

Thường xuyên giáo dục, nâng cao nhận thức, làm cho cán bộ, đảng viên và nhân dân thấy rõ lợi ích của thực hành tiết kiệm, ngay cơ, tác hại của tham nhũng, tiêu cực, lãng phí. Bồi dưỡng, nâng cao ý thức, đạo đức cách mạng trong mỗi cán bộ, đảng viên về thực hành tiết kiệm, có thái độ cương quyết trong đấu tranh phòng, chống biểu hiện, hành vi tham nhũng, tiêu cực, lãng phí.

Tăng cường công tác phối hợp giữa các cơ quan chức năng và cơ quan báo chí, truyền thông kịp thời cung cấp thông tin, chủ động tuyên truyền định hướng tư tưởng, dư luận đối với các vấn đề bức xúc, nổi cộm nhân dân quan tâm hoặc liên quan công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí; thường xuyên rà soát, phát hiện, xử lý, đấu tranh phản bác các luận điệu sai trái, thù địch, xuyên tạc công tác lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng bộ, chính quyền các cấp trên địa bàn tỉnh trong phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí.

2.2. Nhóm nhiệm vụ, giải pháp về cơ chế, chính sách

Tăng cường kỷ luật, kỷ cương trong hoạt động các cơ quan, đơn vị. Triển khai thực hiện nghiêm *cơ chế phòng ngừa chặt chẽ* để “**không thể**” tham nhũng, tiêu cực; một *cơ chế răn đe, trừng trị nghiêm khắc* để “**không dám**” tham nhũng, tiêu cực; xây dựng *văn*

hóa liêm chính trong từng cơ quan, đơn vị, cán bộ, đảng viên để **“không muốn”** tham nhũng, tiêu cực và một *cơ chế bảo đảm* để **“không cần”** tham nhũng, tiêu cực”⁴⁴.

Lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện có hiệu quả các nghị quyết, chỉ thị của Đảng về thực hành tiết kiệm, phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, nhất là Nghị quyết số 03-NQ/TU, ngày 05/11/2021 của Tỉnh ủy về tăng cường công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực giai đoạn 2021-2025; các quy định của Trung ương Đảng về kiểm soát quyền lực và phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong công tác cán bộ, trong hoạt động thanh tra, kiểm toán, trong hoạt động điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án.

Gắn các nội dung thực hành tiết kiệm, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí trong thực hiện các nhiệm vụ chính trị, các phong trào thi đua của từng ngành, địa phương, cơ

⁴⁴ Nguyễn Phú Trọng: *Sđd*, tr.37.

quan, đơn vị với những chỉ tiêu, nhiệm vụ cụ thể, thiết thực; bảo vệ người phát hiện, tố giác, người đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí; kịp thời phát hiện, xử lý nghiêm minh các vụ án, vụ việc tham nhũng, tiêu cực. Thực hiện có hiệu quả Kế hoạch số 28-KH/TU, ngày 27/5/2021 của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ về phát huy vai trò của cơ quan dân cử, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội, báo, đài và nhân dân trong công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí.

Thực hành tiết kiệm, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí phải được tiến hành thường xuyên; thực hiện nghiêm quy định về công khai, minh bạch và trách nhiệm giải trình trong hoạt động của cơ quan, đơn vị, tổ chức. Kiểm soát có hiệu quả việc kê khai tài sản, thu nhập của người có chức vụ, quyền hạn, trước hết là của cán bộ lãnh đạo, quản lý. Phát huy dân chủ ở cơ sở, vai trò hệ

thống chính trị, nhân dân trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí; đồng thời bảo vệ, phát huy nhân tố tích cực.

2.3. Nhóm nhiệm vụ, giải pháp nêu cao tinh thần trách nhiệm, vai trò tiên phong, gương mẫu của cán bộ, đảng viên

Các cấp uỷ, chính quyền, địa phương, cơ quan, đơn vị thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả Kết luận số 14-KL/TW, ngày 22/9/2021 của Bộ Chính trị về chủ trương khuyến khích và bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo vì lợi ích chung; Chỉ thị số 05-CT/TU, ngày 20/7/2021 của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ về đẩy mạnh kỷ luật, kỷ cương, trách nhiệm của cán bộ, đảng viên công chức, viên chức trong thực hiện nhiệm vụ.

Mỗi cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu, phải nêu cao tinh thần tự giác trong thực hành tiết kiệm, tu dưỡng, rèn luyện, thực hiện nghiêm các quy định về nêu

gương, những điều đảng viên không được làm; thường xuyên trau dồi, rèn luyện những phẩm chất cách mạng cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, vì lợi ích của nhân dân; cán bộ, đảng viên chức vụ càng cao càng phải gương mẫu.

Mỗi cán bộ, đảng viên phải biết vượt lên chính mình, chống tha hóa quyền lực; thường xuyên, nghiêm túc tự kiểm điểm, tự phê bình, “*tự soi, tự sửa*” thông qua cam kết, tu dưỡng, rèn luyện, phấn đấu bằng những việc làm cụ thể, thiết thực phù hợp chức trách, nhiệm vụ được giao.

2.4. Nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức đảng

Các cấp ủy đảng cần nhận thức đầy đủ và quan tâm hơn nữa đến công tác xây dựng Đảng, nhìn thẳng vào tình hình, thấy rõ ưu điểm để phát huy, thấy hết khuyết điểm để sửa chữa. Thực hiện nghiêm nguyên tắc tập trung dân chủ trong sinh hoạt đảng. Mọi chủ

trương quan trọng đều phải được bàn bạc và quyết định tập thể trên cơ sở nghiên cứu và phân tích đầy đủ cơ sở lý luận và thực tiễn.

Nhất quán phương châm “*Chủ động, tự giác thực hành tiết kiệm*”, “*Phòng ngừa tham nhũng, tiêu cực từ sớm, từ xa, cả ngọn lẫn gốc*”; thường xuyên rà soát, đôn đốc, triển khai thực hiện có hiệu quả các kế hoạch, chương trình của cấp uỷ, chính quyền, địa phương, cơ quan, đơn vị trong tổ chức phổ biến, tuyên truyền, thực hiện nghị quyết, chỉ thị của Đảng về thực hành tiết kiệm, phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí. Phát huy tinh thần chủ động, tự đổi mới và tự chỉnh đốn, xây dựng Đảng vững mạnh cả về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức.

Nâng cao phẩm chất cách mạng của cán bộ, đảng viên, đấu tranh chống các biểu hiện tiêu cực trong Đảng. Xây dựng đội ngũ cán bộ đủ phẩm chất, năng lực, bản lĩnh, uy tín, ngang tầm nhiệm vụ (*tự giác tu dưỡng đạo đức, biết trọng liêm sỉ, giữ danh dự, biết xấu*

hổ, trách nhiệm nêu gương, ...). Thực hiện tốt công tác đánh giá, quy hoạch, sử dụng cán bộ gắn với yêu cầu nhiệm vụ chính trị; chú trọng công tác phát hiện, tạo nguồn, đào tạo, bồi dưỡng, thu hút, trọng dụng nhân tài đảm bảo hài hoà yếu tố đức, tài.

Phát huy vai trò chủ động, sáng tạo của các cấp uỷ, cơ quan, đơn vị trong tổ chức phát động thi đua xây dựng văn hoá liêm chính, thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí; kịp thời biểu dương, khen thưởng gương tập thể, cá nhân tiêu biểu, điển hình, có thành tích xuất sắc trong thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí.

2.5. Nhóm nhiệm vụ, giải pháp kiểm tra, giám sát, thi hành kỷ luật

Phát huy dân chủ, tăng cường vai trò giám sát của các tầng lớp nhân dân, nhất là đẩy mạnh thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị (*Ban hành quy chế giám sát và phản biện xã hội của*

Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội) và Quyết định 218-QĐ/TW, ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị (Ban hành Quy định về việc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các đoàn thể chính trị - xã hội và nhân dân tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền).

Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, nhất là giám sát thường xuyên, tập trung vào những lĩnh vực dễ phát sinh tiêu cực, nổi cộm, gây bức xúc trong xã hội. Xử lý, ngăn chặn có hiệu quả tham nhũng vặt, vòi vĩnh, những nhiễu, gây phiền hà cho người dân và doanh nghiệp. Kịp thời phát hiện, xử lý nghiêm minh các hành vi tham nhũng, tiêu cực, lãng phí.

Tập trung triển khai thực hiện các chỉ thị, quy định, quyết định của Đảng về kiểm tra, giám sát, phản biện xã hội đối với tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên trong rèn luyện đạo đức, thực hành tiết kiệm, phòng, chống tham

những, tiêu cực, lãng phí...; phát huy vai trò nòng cốt của Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng, tiêu cực tỉnh, Ủy ban Kiểm tra, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc, tổ chức chính trị - xã hội các cấp, cơ quan báo chí và các tầng lớp nhân dân.

Kiên quyết xử lý nghiêm những trường hợp vi phạm kỷ luật Đảng, pháp luật của Nhà nước, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, sa vào tham nhũng, tiêu cực, lãng phí, đồng thời có cơ chế, giải pháp phòng ngừa chặt chẽ để không xảy ra tham nhũng, tiêu cực, lãng phí.

Phần thứ tư:

GỢI Ý THẢO LUẬN, LIÊN HỆ TRONG SINH HOẠT CHI BỘ ĐỊNH KỲ

Căn cứ nội dung Chuyên đề, chi bộ lựa chọn nội dung liên quan theo định hướng, gợi ý để tổ chức sinh hoạt, thảo luận, liên hệ học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với sinh hoạt hằng tháng, quý, định kỳ của chi bộ.

1. Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống lãng phí

Đối với tập thể: Thảo luận, liên hệ mặt được, chưa được trong việc tổ chức thực hiện kế hoạch học tập và làm theo của chi bộ về thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống lãng phí của chi bộ, địa phương, cơ quan, đơn vị. Phát động thi đua thực hành tiết kiệm, đấu tranh

phòng, chống lãng phí trong thực hiện các nhiệm vụ chính trị gắn với các phong trào thi đua của từng ngành, địa phương, cơ quan, đơn vị với những chỉ tiêu cụ thể, thiết thực. Kiên quyết chống lãng phí trong hoạt động của cơ quan, đơn vị; chống cách tiêu dùng bừa bãi tiền của của nhân dân và của Nhà nước.

Đối với cá nhân: Liên hệ, đề ra nhiệm vụ, biện pháp thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống lãng phí trong học tập, lao động, thực hiện nhiệm vụ chính trị được giao gắn với cam kết tu dưỡng, rèn luyện của đảng viên. Tuyên truyền, vận động cán bộ, đảng viên, nhân dân tham gia thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống lãng phí trong thực hiện nhiệm vụ, trong lao động sản xuất. Phát huy vai trò tiên phong gương mẫu của người đứng đầu cấp uỷ, địa phương, cơ quan, đơn vị trong thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống lãng phí để đảng viên, nhân dân noi theo.

2. Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực

Đối với tập thể: Thảo luận, đánh giá kết quả đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực tại cơ quan, đơn vị thời gian qua. Từ đó, liên hệ mặt được, chưa được, đề ra kế hoạch học tập và làm theo của chi bộ về đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực với những nhiệm vụ, giải pháp cụ thể. Công khai, minh bạch mọi hoạt động trong cơ quan, tổ chức, đơn vị, địa phương tạo điều kiện để cán bộ, đảng viên, quần chúng dễ phát hiện hành vi tham nhũng, tiêu cực. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát để kịp thời phát hiện tham nhũng, tiêu cực; xử lý nghiêm đối với những trường hợp vi phạm.

Đối với cá nhân: Liên hệ, đề ra nhiệm vụ, biện pháp đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực gắn với cam kết, tu dưỡng, rèn luyện của đảng viên. Phát huy vai trò nêu gương của

người đứng đầu cấp uỷ, cơ quan, đơn vị, của cán bộ, đảng viên trong “nói đi đôi với làm”, “nêu gương” về đạo đức; tích cực tham gia đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực tại địa phương, cơ quan, đơn vị.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Tuyên giáo Trung ương, *Tài liệu học tập chuyên đề “ Tư tưởng, tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, quan liêu ”*, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội, năm 2008.

2. Ban Tuyên giáo Trung ương, *Một số bài nói và viết của Chủ tịch Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, quan liêu*, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội, năm 2008.

3. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, năm 2021.

4. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Tây Ninh lần thứ XI, nhiệm kỳ 2020 - 2025*, Công ty Cổ phần In Hoàng Lê Kha, Tây Ninh, năm 2020.

5. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, năm 2011.

6. Hướng dẫn số 25-HD/BCĐTW, ngày 01/8/2022 của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, hướng dẫn một số nội dung về công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

7. Nguyễn Phú Trọng, *Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh*, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, năm 2023.

8. Thanh Vân và Vinh Quang, *Sáng ngời đạo đức Hồ Chí Minh*, Nxb. Từ điển Bách khoa, Hà Nội, năm 2005.

MỤC LỤC

Trang

- LỜI NÓI ĐẦU. 3
- CHỈ ĐẠO THỰC HIỆN CHUYÊN ĐỀ. 6
- *Phần thứ nhất:* Sự cần thiết đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí. 10
- *Phần thứ hai:* Tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí. 17
- *Phần thứ ba:* Nhiệm vụ, giải pháp đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí. 43
- *Phần thứ tư:* Gợi ý thảo luận, liên hệ trong sinh hoạt chi bộ định kỳ. 57
- TÀI LIỆU THAM KHẢO 61

Chịu trách nhiệm xuất bản
**BAN TUYÊN GIÁO TỈNH ỦY -
TRƯỜNG CHÍNH TRỊ**

Trưởng Ban Biên soạn
NGUYỄN THỊ XUÂN HƯƠNG
Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh uỷ,
Trưởng Ban Tuyên giáo Tỉnh uỷ

Phó trưởng Ban Biên soạn
LÊ THÀNH CÔNG
NGUYỄN QUANG THẮNG

Thành viên Ban Biên soạn
LÊ THANH HOÀ
TRẦN HOÀNG HẢI
TRẦN THANH PHONG
PHẠM THỊ CẨM LÀI

Đọc bản thảo
NGUYỄN THANH SƠN
NGÔ TƯ LÊ
TÔ THỊ KIM NHUNG

In 3.200 cuốn, khổ 10x14,5cm, tại Công ty Cổ phần in
Hoàng Lê Kha - Tây Ninh. Giấy phép xuất bản số:
02/GP-STTTT, ngày 16 tháng 01 năm 2024, do Sở
Thông tin và Truyền thông tỉnh Tây Ninh cấp.

